

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-244S

СИЛАБУС SYLLABUS	Етика бізнесу Business ethics	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ФП 23.2	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	05	Соціальні і поведінкові науки Social and behavioral sciences
Спеціальність Field of Study	051	Економіка Economics
Освітня програма Degree Programme	Управління персоналом і економіка праці HR management and labour economics	

Силабус навчальної дисципліни «Етика бізнесу» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління персоналом і економіка праці» спеціальності 051 «Економіка». Рівне. НУВГП. 2024. 9 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26640/>

Розробник силабусу: Олійник О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва

Силабус схвалений на засіданні кафедри трудових ресурсів та підприємництва
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 року

Завідувач кафедри: Міщук Г. Ю, д.е.н., професор.

Керівник освітньої програми: Юрчик Г.М., к.е.н., доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № _1_ від “_24_” вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Н.Е. Ковшун, д.е.н., професор

© Олійник О.О., 2024

© НУВГП, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Управління персоналом і економіка праці</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Рік навчання, семестр	<i>4-ий рік навчання, 8-ий семестр / 5-ий рік навчання, 10 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>22/6</i>
Практичні заняття:	<i>20/6</i>
Самостійна робота:	<i>78/108</i>

Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
	Олійник Олена Олександрівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва.
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Олійник_Олена_Олександрівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-3941-2286
Як комунікувати	o.o.olivnuk@nuwm.edu.ua
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	
<p>Одним із ключових факторів успіху організації на ринку є культура бізнес-діяльності. Імплементация етичних аспектів ведення бізнесу сприяє розвитку організації, активізує господарську активність, посилює соціальну відповідальність, підвищує ділову репутацію бізнесу і, як наслідок, збільшує його прибутковість.</p> <p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Етика бізнесу» є формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань теорії та практики застосування етичних норм та принципів у сфері бізнесу.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни «Етика бізнесу» є теоретичні та практичні аспекти організації й ведення бізнесу на засадах морально-етичних положень; розвиток корпоративної етики як сучасного управлінського інструменту задля формування ефективних ділових відносин із усіма групами стейкхолдерів організації.</p>	
Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6531	
Передумови вивчення	
<p>Вивчення навчальної дисципліни «Етика бізнесу» базується на знаннях та компетенціях, які здобувачі вищої освіти отримали при вивченні таких навчальних дисциплін, як «Економіка праці», «Управління персоналом», «Бізнес-комунікації», «Основи психології».</p>	
Компетентності	

IK. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК19. Навики ефективно здійснювати ділові комунікації; розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності; застосовувати методи управління поведінкою та конфліктами.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН-2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН-18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН-24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН-30. Ефективно здійснювати ділові комунікації; розуміти та використовувати у професійній діяльності принципи психології; застосовувати методи управління поведінкою та конфліктами.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістові модулі, теми	Лекції, год.		Практ., год.		Сам. робота, год.	
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади етики бізнесу						
Тема 1. Сутність етики бізнесу						
1. Поняття етики та моралі.	2	1	2	-	9	13
2. Етика бізнесу: сутність, історія становлення, тенденції розвитку.						
3. Принципи та функції етики бізнесу.						
Тема 2. Професійна етика						

1. Основні поняття професійної етики.	2	1	2	-	9	14
2. Етичні принципи професійної діяльності.						
3. Нормативно-правові акти в професійній діяльності.						
Тема 3. Етичні проблеми та порушення етики бізнесу в сучасних умовах						
1. Дискримінація. Булінг. Моббінг.	2	-	2	1	10	14
2. Корупція. Шахрайство.						
3. Конфлікт інтересів.						
4. Етичні проблеми інтелектуальної власності.						
5. Наслідки неетичної поведінки для бізнесу.						
Тема 4. Етика та соціальна відповідальність бізнесу						
1. Сутність та рівні соціальної відповідальності.	4	1	4	1	10	13
2. Форми прояву соціальної відповідальності особистості.						
3. Концепції та принципи соціальної відповідальності бізнесу.						
4. Імплементация соціальної відповідальності в діяльність бізнесу.						
5. Інструменти реалізації соціальної відповідальності бізнесу.						
Всього за змістовим модулем 1	10	3	10	2	38	
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти етики бізнесу						
Тема 5. Етика бізнесу та корпоративна культура						
1. Особливості впровадження етичних принципів в корпоративну культуру.	2	1	2	1	9	14
2. Корпоративні цінності: сутність, складові та джерела формування.						
3. Основні компоненти корпоративної культури.						
4. Етичні кодекси та кодекси ділової поведінки: види та функції.						
Тема 6. Етика ділового спілкування						
1. Зміст, функції та правила ділового спілкування.	4	1	3	1	10	13
2. Етика ділового спілкування різних рівнів.						
3. Невербальні засоби ділового спілкування.						
4. Бар'єри у діловому спілкуванні та шляхи їх подолання						
5. Культура публічного виступу.						
Тема 7. Діловий етикет						
1. Діловий етикет: сутність, принципи, правила.	4	1	3	1	11	13

2. Етикет ділових зустрічей.						
3. Організація ділових прийомів.						
4. Ділові подарунки: особливості вибору, вручення та отримання.						
5. Одяг як складова ділового етикету.						
6. Використання національних та корпоративних символів у діловому етикеті.						
8. Етика використання цифрових технологій в бізнесу	2	-	2	1	10	14
1. Етичні норми та правила поведінки в цифровому просторі.						
2. Бізнес-етикет в роботі із соціальними мережами.						
3. Етика бізнесу в умовах дистанційного спілкування.						
Всього за змістовим модулем 2	12	3	10	4	40	54
Всього	22	6	10	6	78	108

Матриця відповідності структури освітнього компонента програмним результатам навчання

	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8
ПРН-1		+	+	+	+	+		+
ПРН-2	+			+	+			
ПРН-18		+	+		+			
ПРН-24	+			+	+	+	+	+
ПРН-30						+	+	+

Форми та методи навчання

Форми навчання: навчальні (аудиторні) заняття; самостійна робота; контрольні заходи.

Методи навчання: лекції у формі діалогу, проблемні лекції, навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), тестові завдання, ділові та рольові ігри.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Навчальна платформа Moodle, мультимедійні презентації, Padlet, Canva.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)		Сума
								40		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	МК 1	МК 2	100
7	7	7	9	7	8	8	7	20	20	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конференціях, конкурсах, грантових заявках - 7 балів.

Усі модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Перший та другий модульні контролю містять по 25 запитань різного рівня складності: перший рівень – 18 запитань по 0,7 бала, другий рівень – 6 запитань по 0,9 бала, третій рівень – 1 запитання по 2 бали. Усього – 20 балів.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Рекомендована література

Основна література

1. Балджи М.Д. Етика бізнесу: навчальний посібник. К. : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 332с.
2. Ділове спілкування: навчально-методичний комплекс дисципліни : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освітньо-професійною програмою «Міжнародні соціальні проекти та волонтерська діяльність» спеціальності 231 Соціальна робота. Укл.: О.І. Боковець. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 62 с.
3. Олійник О.О. Соціальна відповідальність: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2017. 222 с.
4. Плотніченко С. Р. Основи ділового етикету та протоколу : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / С. Р. Плотніченко. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2021. 200 с
5. Сушик І.В. Етика бізнесу : навч. посіб. / І.В. Сушик, О.Г. Сушик, Я.М. Мартинюк, В.В. Вісин. Луцьк : ІВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с.

Допоміжна література

6. Конспект лекцій «Діловий етикет» / укладач Л.С. Прокопович. Мукачево: МДУ, 2019. 36 с.
7. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет: Навчально-методичний посібник / Л.В.Польова. Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. 201 с.
8. Прищак М. Д. Етика та психологія ділових відносин : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. Вінниця : ВНТУ, 2016. 151 с.
9. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / Н.М. Сіренко, Т.І. Лункіна, А.В. Бурковська. Миколаїв : МНАУ, 2021. 216 с.
10. Oliinyk O.O. Social responsibility assessment in the field of employment (case study of manufacturing). Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu, 2020. № 3. pp. 131-136.
11. Oliinyk, O., Mishchuk, H., Vasa, L., Kozma, K. (2023). Social Responsibility: Opportunities for Integral Assessment and Analysis of Connections with Business Innovation. Sustainability. 15(6):5608.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Institute of Business Ethics. URL: <https://www.ibe.org.uk/knowledge-hub/what-is-business-ethics.html>
International Institute for Management Development. URL: <https://www.imd.org/>
Центр «Розвиток КСВ в Україні». URL: <https://csr-ukraine.org/>
Клуб ділових людей. URL: <https://bc-club.org.ua/bc-club/about.html>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість здійснювати наукові дослідження, публікувати наукові статті, приймати участь у наукових конференціях та конкурсах студентських наукових робіт.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Саморозвиток; ініціативність; креативність; грамотність; критичне мислення; комунікативність; адаптивність; конфлікт-менеджмент; управління емоціями; лідерські здібності.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні виконуватись вчасно. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність здобувач зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних рекомендацій, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування здобувачами навчальних занять відповідно до Порядку про вільне відвідування студентами навчальних занять в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/1/4273.pdf>

Неформальна та інформальна освіта

В межах вивчення дисципліни наявна можливість визнання (перезарахування) результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті. Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>

Coursera URL: <https://www.coursera.org/> (Successful negotiations: basic strategies and skills. Dynamic public speaking).

Прометеус URL: <https://prometheus.org.ua/> (Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх. Корпоративна культура).

FutureLearn URL: <https://www.futurelearn.com/> (Business ethics: exploring Big Data and tax avoidance. Introduction to research ethics: working with people).

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого здобувача скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Кодекс честі студента <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Якість освіти. НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle. Здобувач може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись здобувачами на заняттях для виконання практичних і ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними.

Олійник О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва

Автор
Доцент

Олена ОЛІЙНИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1088
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100